

СТРАТЕГІЧНІ ПРІОРИТЕТИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ В УМОВАХ СИСТЕМНОЇ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ

Вінницький національний технічний університет

Анотація

У статті досліджено стратегії підвищення ефективності управління підприємствами в умовах цифрової трансформації. Проаналізовано обмеження традиційних моделей управління та визначено ключові пріоритети: інновації, гнучкість, розвиток персоналу, оптимізація процесів і кібербезпека. Показано, що їх реалізація підвищує ефективність, фінансову стабільність і конкурентоспроможність підприємства.

Ключові слова: цифрова трансформація, ефективність управління, стратегічні пріоритети, інновації, гнучкість, конкурентоспроможність.

INNOVATIVE TECHNOLOGIES IN BUSINESS MANAGEMENT IN THE CONTEXT OF GLOBAL DIGITALIZATION

Abstract

The article explores strategies for improving the efficiency of enterprise management in the context of digital transformation. The limitations of traditional management models are analyzed and key priorities are identified: innovation, flexibility, personnel development, process optimization, and cybersecurity. It is shown that their implementation increases the efficiency, financial stability, and competitiveness of enterprises.

Keywords: digital transformation, management efficiency, strategic priorities, innovation, flexibility, competitiveness.

Сучасний етап розвитку світової економіки характеризується переходом від локального впровадження технологій до системної цифрової трансформації всіх сфер людської діяльності. Цифровізація бізнес-середовища перестала бути конкурентною перевагою лише окремих інноваційних компаній і перетворилася на базову умову виживання та розвитку будь-якого господарюючого суб'єкта. Динамічність середовища господарювання, зміна споживчих моделей і поява радикально нових форм бізнесу вимагають від підприємств швидкої адаптації та переосмислення управлінських підходів.

Традиційні моделі управління, орієнтовані на стабільні умови діяльності та поступові зміни, на сьогодні демонструють свою обмеженість. Головним викликом для сучасного менеджменту стає подолання розриву між стрімким розвитком технологічного прогресу та інертністю організаційних структур. Умови системної трансформації вимагають від підприємств не просто автоматизації окремих функцій, а формування цілісної стратегії цифрового розвитку.

Актуальність дослідження стратегічних пріоритетів підвищення ефективності управління зумовлена необхідністю розробки прикладного інструментарію, який дозволить підприємствам ефективно інтегрувати сучасні цифрові технології у свою діяльність, в управлінські процеси зокрема.

Однією з основних проблем в системі управління сучасними підприємствами є фрагментарне впровадження інноваційних технологій без формування цілісної архітектури управління. Такий підхід ускладнює інтеграцію інновацій і знижує результативність управлінських рішень. Формування стратегічних пріоритетів розвитку підприємства дозволяє забезпечити узгодженість процесів цифрової трансформації зі стратегічними цілями управління та сприяє підвищенню ефективності управлінської діяльності. У цьому контексті стратегія стає інструментом підвищення ефективності управління, виконуючи роль своєрідного вектору руху, що спрямовує цифрову трансформацію підприємства та мінімізує ризики неефективного використання інвестицій у технологічний розвиток.

В умовах цифровізації економіки підприємства стикаються з необхідністю трансформації підходів до управління, що передбачає перехід від реактивної моделі, орієнтованої на реагування на вже виявлені проблеми, до проактивної, спрямованої на прогнозування змін і своєчасне прийняття

управлінських рішень. За таких умов особливої актуальності набуває стратегічний підхід до управління, який забезпечує підвищення його ефективності через узгодження управлінських рішень із довгостроковими цілями розвитку підприємства та можливостями цифрового середовища.

Зважаючи на глобальну конкуренцію, економічні спади, останні науково-технічні досягнення, а також мінливі потреби та очікування споживачів, будь-яке підприємство змушене коригувати, покращувати або повністю переосмислювати свою стратегію, щоб зберегти або зміцнити свої ринкові позиції.

Стратегія менеджменту в цифровій трансформації враховує використання цифрових інструментів, даних, аналітики та інших цифрових технологій для покращення бізнес-процесів, взаємодії з клієнтами, розвитку нових продуктів та послуг, оптимізації робочих процесів та забезпечення конкурентної переваги на ринку [1-2].

Основні елементи стратегії менеджменту в цифровій трансформації можуть охоплювати [3]:

- цифрова візія та цілі (визначення чіткої візії та стратегічних цілей, пов'язаних з цифровою трансформацією. Це може бути, наприклад, покращення ефективності, залучення нових ринків або створення цифрових продуктів та сервісів);

- аналіз конкурентного оточення (вивчення конкурентів, трендів ринку, змін в поведінці клієнтів та технологічних інновацій, що допомагає розуміти можливості та виклики, пов'язані з цифровою трансформацією);

- цифрові ресурси та інфраструктура (визначення необхідних цифрових ресурсів, таких як апаратне та програмне забезпечення, системи управління даними, інтернет-з'єднання та інше. Розробка плану їх впровадження та інтеграції в бізнес-процеси);

- інновації та експерименти (стратегія менеджменту в цифровій трансформації сприяє створенню інноваційної культури в організації, де співробітники експериментують з новими ідеями та технологіями, та стимулює прискорене впровадження успішних інновацій);

- зміна організаційної культури та навичок (цифрова трансформація вимагає зміни в організаційній культурі та навичках співробітників. Стратегія менеджменту повинна включати плани по залученню, навчанню та розвитку персоналу, щоб вони могли ефективно працювати в цифровому середовищі) тощо.

Важливим завданням для управлінців має стати адаптація конкурентної стратегії до мінливих умов середовища господарювання, її фокусування на створенні цінності для клієнтів та диференціації у порівнянні з конкурентами.

Глобалізація та цифрова трансформація створюють як нові можливості, так і значні виклики для українських підприємств. Щоб успішно конкурувати на світовому ринку, вітчизняним компаніям необхідно сформулювати чіткі стратегічні пріоритети, спрямовані на підвищення їхньої конкурентоспроможності.

Визначаючи стратегічні пріоритети для ефективного розвитку бізнесу, компаніям необхідно поєднувати інноваційні технології, стратегічне планування та гнучке управління.

Основними стратегічними пріоритетами на сьогодні мають стати [4]:

1. Інноваційний розвиток і цифрова трансформація. Впровадження цифрових технологій (Big Data, штучний інтелект, блокчейн, IoT тощо) для підвищення ефективності управління; автоматизація бізнес-процесів, що дозволяє зменшити витрати, підвищити продуктивність і покращити якість обслуговування клієнтів; використання хмарних технологій для оптимізації управління ресурсами та взаємодії з клієнтами тощо.

2. Гнучкість і адаптивність до ринкових змін. Застосування Agile управління для швидкої реакції на зміни в ринкових умовах; використання гнучких стратегій ціноутворення та диференціації продуктів; постійне аналізування конкурентного середовища та впровадження адаптивних рішень тощо.

3. Формування унікальних конкурентних переваг. Диференціація продукції через інноваційні рішення та покращену якість; побудова сильної бренд-стратегії для формування довгострокової лояльності клієнтів; використання екологічно чистих технологій (sustainable business) як джерела додаткової конкурентної переваги тощо.

4. Орієнтація на клієнта та персоналізація послуг. Використання аналітики поведінки споживачів для розробки персоналізованих пропозицій; застосування CRM-систем для ефективного управління відносинами з клієнтами; вдосконалення комунікацій через омніканальні маркетингові стратегії тощо.

5. Оптимізація глобальних ланцюгів постачання. Використання цифрових платформ для управління логістикою та зменшення витрат; стратегічна співпраця з міжнародними партнерами для доступу до нових ринків; впровадження принципів just-in-time (JIT) для скорочення витрат і підвищення ефективності операцій тощо.

6. Інвестиції в людський капітал та корпоративну культуру. Розвиток цифрових та аналітичних компетенцій працівників, впровадження програм безперервного навчання та адаптації персоналу до цифрової трансформації; створення корпоративної культури, що сприяє інноваціям і гнучкості в ухваленні рішень тощо.

7. Управління фінансовою стійкістю та ризиками. Використання фінансових технологій (FinTech) для ефективного управління капіталом; диверсифікація джерел фінансування та створення антикризових стратегій; використання інструментів управління ризиками для забезпечення фінансової стабільності в умовах глобальної невизначеності тощо.

8. Забезпечення кібербезпеки даних і систем з метою мінімізації ризиків та підвищення довіри клієнтів.

Відсутність чітко визначеної стратегії управління призводить до неузгодженості процесів, зниження продуктивності та зменшення фінансових результатів підприємства. Оптимальне впровадження управлінських стратегій дозволяє організаціям підвищити оперативну ефективність, покращити прийняття управлінських рішень, зменшити витрати, забезпечити раціональне використання ресурсів, стимулювати розвиток персоналу та підвищити рівень задоволеності співробітників. У результаті підприємство формує стійкі внутрішні конкурентні переваги, підвищує свою фінансову стабільність і розширює можливості для виходу на нові ринки, що сприяє сталому розвитку та зміцненню позицій на національному та міжнародному рівнях.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Бортнік А. М. Цифрова трансформація бізнес-моделі підприємства. Стратегія економічного розвитку України. 2020. № 47. С. 16–29.

2. Воскобоєва О. В., Ромащенко О. С. Індекс цифровізації як основний фактор розвитку цифрових технологій. Економіка. Менеджмент. Бізнес. 2018. № 4 (26). С. 56–61.

3. Грінка Т. І., Немченко Т. А. Нові стратегії менеджменту при цифровій трансформації бізнесу в Україні. Центральноукраїнський науковий вісник. Економічні науки. 2023. вип. 9(42). URL: [https://economics.kntu.kr.ua/pdf/9\(42\)/7.pdf](https://economics.kntu.kr.ua/pdf/9(42)/7.pdf).

4. Prychepa I. Strategic priorities of increasing the competitiveness of an enterprise under the conditions of total digitization of business processes. Economy, entrepreneurship and business culture: transformations in the context of global instability: Collective monograph. Riga, Latvia: Baltija Publishing, 2025. 584 p. (p. 458-485).

Прычэпа Ірына Валер’яўна – канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри економіки підприємства і виробничого менеджменту, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця, e-mail: prychepa.iryana@gmail.com.

Prychepa Iryna V. – Ph.D. (Econ.), Associate Professor, Associate Professor of Business Economics and Production Management, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia.